

פסק מבית דין הגדול שבירושלים

תוכן המכתב

א) רבה המכשלה בענין ניקור, ב) מנקר צריך שיהיי לו כתב קבלה מהחכם, ג) גם בחלק הפנים צריך בקיאות ואומנות, ד) הבשר שאחר צלע י"ב שייך לחלק אחוריים, ה) לא לחפש קולות בענין ניקור, ו) ללמוד ניקור רק אצל מומחה וי"ש מפורסם, ז) אח"כ ליקח גם קבלה אצל בי"ד.

BETH DIN ZEDEK
OF THE ORTHODOX
JEWISH COMMUNITY
JERUSALEM, P.O.B. 5006

—ג—

מכתב א.

ב"ה
בית דין צדק לכל סקהלות האשכנזים
ע"י העדה החרדית פריז.
נודע העיר לקהלת האשכנזים
פעיה"ק ירושלים חובביה
ת.ד. 5006

פעיה"ק ירושלים ת"ד יתק"ו, לחודש אדר... שנת תשס"א

אזהרה בענין ניקור

נהוג ומקובל בכל חפוצות ישראל למנוח שוחטים ובודקים מומחים ויראי ר' מרבים שיש בידם כחב קבלה מחכם הראוי לסמוך עליו. ולעומת זה רבה ההזנחה בענין ניקור שכל מנקר מלמר ומורה למי שרוצה ובזמן קצר ממלא את ידו לעסוק במלאכה הניקור ללא שום חקירה וקבלה ובאמח ערביך ערבא צריך, נצי"ז רבא המכשלה להאכיל ח"ו בחלב ודם איסורי כרח ר"ל, ומה שאומרים לסמוך ע"ר הרמ"א ביו"ד סי' ס"ד ט"ז דבחיצי הבהמה של פנים אין בהם מתלבים אלו רק קצת מן הקרום שעל חלב הכסלים וכו' - ד"ו גופא צריך לימוד ובקיאות ראל"כ בקל יכשלו באיסור חלב דהכבד יש חלב בהטחול וחוטי דם בהלשון.

עוד יש לרעה מר' הנוב"ח יו"ד סי' ל"א עד כמה אפשר להניח בהצלעה לחלק הפנים וכפי שסיכם בשו"ח בית שלמה ח"א יו"ד סי' ק"ז המנהג בכל חפוצות ישראל בגלילוחינו לחתוך לחלק הפנים סמוך ממש לצלע שנים עשר והבשר שאחר צלע י"ב מניחים לחלק אחוריים ואין מועיל רק ניקור ממנקר הבקי לנקר חלק אחוריים וא"א לבאר כל פרטי הענינים כמבואר ברמ"א שם.

אך זאת רעחנו שאין כדאי לחפש קולות במקום שיש מחמירין באיזהו חלק כי בלא"ה יש שפע בשר בהבהמה, ואשר ע"כ באנו להזהיר שכל הבא למלאות ידו במלאכה הניקור יהיה זה דוקא אצל מנקר מומחה ויר"ש מפורסם ואחרי שהלז יתן לו הודעה ואישור שלימודו עלה יפה ובקי וזריז במלאכתו יופיע בפני בי"ד או חכם המקובל להורות הוראה להבחינו ואז יקבל ממנו כחב קבלה לסומכו למשרח מנקר.

פעיה"ק ירושלים בחודש מנחם אב תשס"א לפ"ק.

יצחק יצחק לוי

למי שיש צורך בלימוד ניקור... (Handwritten signature)

למי שיש צורך בלימוד ניקור... (Handwritten signature)

נ.ב. בסוף תשובת הרא"ש נדפס בפסק ב' של מהר"י סרוזינה. נהגו בקרקא ואשכנז, בפולין ורוסיא שמנקר צריך להביא תעודת ניקור בכתב באישורו של מורה צדק כמו כשיטיה ויש מחמירים יותר בניקור מכשיטיה ראה תשובת "דברי דוד" להגאון מוהר"ר דוד מילרובה ז"ל פ' ל"ה, וכך המנהג בארצנו הקדושה מדורי דורות.

דברי רבותינו שבארץ ישראל שרי התורה שלימ"א

BETH DIN ZEDEK
OF THE ORTHODOX
JEWISH COMMUNITY
JERUSALEM, P.O.B. 9886

ב"ה

בית דין צדק לכל מקלות המשכנים

ע"י הקהילה החרדית פ"ת
טע"ה ע"י לקהילה המשכנים

פניהם ירושלים תוכניה
ת.ד. 9886

בירור דברים ואזהרת ב"ד

בליל אור ליום שהוכפל בו כי טוב, כ"ג מרחשון, התאספנו החתומי מטה באולם הביד"צ בעדה החרדית, ובא לפנינו המנקה הישיש הרב החסיד רבי יוסף ליב ווייס נ"י מירושלים, אשר עוד שימש כמנקה בסאטמאר מקדם בתקופת הגאון הצדיק בעל קרן לדוד זצ"ל, ואח"כ בעת אשר כיהן שם פאר כ"ק מרן הגאון הקדוש הגר"י ט"ב מסאטמאר זי"ע, שהגיע לסאטמאר בשנת תרצ"ד לפ"ק (סך הכל הי' שם (ר' יוסף ליב הנ"ל) בתורת מנקה ראשי משנת תרפ"ג עד שנת תשי" לפ"ק). כן בא לפנינו המנקה הישיש מפעסט הרב החסיד רבי געצל פינקלשטיין נ"י מבני ברק בארה"ק ת"ו, וכן באו לפנינו המנקרים החשובים יראי ה' מברוקלין, שהזמנו לבוא בפנינו.

הובאו החלקים — חלק הפנים — מבהמות לפני הניקור והונחו על שולחן הביד"צ. ולמראה עינינו ניקרו המקומות בהם הי' צורך לברר בשאלת הניקור איך שנהגו לנקר בקהילות הקודש במקומותיהם באונגארן בכל השנים מקדמת דנא, ואיך שנהגים כעת בניקור באטליוזים החרדיים בארצות הברית, ואם הניקור אצלם בארה"ב הוא כמו שנהגו בקהילותיהם הארטאדאקסן באונגארן.

והעיד בפנינו הר"ר יוסף ליב ווייס נ"י המנקה הותיק, וכן המנקה הישיש הר"ר געצל פינקלשטיין נ"י מפעסט, ואישרו בפה מלא שמה שעושים הניקור מנקרי הקהילות החרדיות בארה"ב, שכך עשו ונהגו לנקר במקומותיהם תחת הרבנים הגאונים הצדיקים זי"ע. — ויש דברים שמחמירים יותר בניקור שם בארה"ב.

הכל הי' למראה עינינו בפועל ובאופן מוחשי בחלקי הבהמה (חלק הפנים) וכל מה שצריך בירור, עד שלא נשאר כל ספק שהניקור באטליוזים החרדיים בארה"ב הוא כפי שנהגו במקומותיהם תחת הנהגת גדולי ישראל הגאונים הצדיקים שרפי קודש זי"ע, ושנהגו כן בארה"ב בהסכמת והוראת רשכבה"ג רבינו הקדוש מרן הגר"י ט"ב אדמו"ר מסאטמאר וגאב"ד פעיה"ק זי"ע וצוק"ל, מיסודם של הגאון הצדיק רבי לוי יצחק גרינוואלד זצ"ל גאב"ד צעהלים, וגאונים וצדיקים ששימשו ברבנות בקהילות חשובות בערי איירופה, מהם שבאו אחר המלחמה האחרונה לארה"ב והקימו עולה של תורה ויהדות בעולם ובארה"ב בפרט.

פירוט הגביית עדות יפורט מאתנו בגליון מיוחד שבו נפרט דברי המנקרים שיחיו, ואופן הניקור שנהגו מקדמת דנא במקומותיהם.

אנו מזהירים בכוח תורה"ק שכל המוציא לעז על ניקור זה עתיד ליתן את הדין, והוא חוטא על הנפש, שמוציא לעז על הראשונים כמלאכים נבג"מ זי"ע וגדול עונו מנשוא. והשומעים לדברינו ואזהרתינו ישכנו בטח ושאנן מפחד, ויתברכו ויושעו.

והשי"ת יפקח עיני המערערים לראות האמת ויתקדש שם שמים, ונזכה לראות בהתגלות כבוד שמו ית' עלינו ועל כל ישראל בכיאת גואל צדק במהרה בימינו אמן.

החותמים בצפי' לישועת כלל ישראל ונחמתן, כ"ד מרחשון שנת תשמ"ג לפ"ק
הביד"צ דפעה"ק ירושלים תוכב"א

נאום יצחק יעקב ווייס, רב ואב"ד פעיה"ק ת"ז

נאום ישראל משה בלאטמיר הנה"ק מהר"ץ זוקל דושינסקי
נאום בנימין ראבינוביץ

נאום משה ארי' פריינד, ראב"ד פעיה"ק ת"ז
נאום ישראל יעקב פישר
נאום אברהם דוד הורוויץ

יא. הרבנים הנ"ל הלא עשו גביית עדות כמעמד קהל רב ונחברר הדבר בפומבי בפועל ובא-
ופן מוחשי שקרוב לעשרים חניות המהודרים ביותר מאכילים חלב דאורייתא וחלק אחרים
ממש וברגע אחד נתהפך הכל עד שאסור אפילו להרהר אחריהם???

יב. האם עשו הבד"ץ חשבון לעצמם לפני שהוציאו את פסק דין הלזה איזה אחריות לקחו
לעצמם בהוציאם כרוז כזה על מדינה כמו אמעריקא שיש 6 מיליאן יהודים וההפקירות נורא
ואיום בכל השטחים ובפרט בשטח הכשרות, ובפסק הזה התרחם לדורי דורות עד ביאת המשיח
לכל היהודים ב50 מדינות באמעריקא לאכול חלב בהיחר הפורת באוויר ולהקל בענין חמור
כזה???

יג. מה הראי' מזה שבחנים מנקר אחד או ב' מהמובחרים (אולי גם הם למדו עד עכשיו
לאחר העירעור) ועל סמך זה מתירין לאכל חלב לכל אמעריקא???

יד. בהפסק של הבד"ץ כוחבים שלא נשאר כל ספק שהניקור באיטליזים החרדים בארצה"ב
הוא כפי שנהגו במקומותיהם וכו', אולי יכולים לגלות לנו מי הם האטליזים שאינם חרדים
בארצה"ב הלא כולם קוראים לעצמם גלאט כשר למהדרין מן המהדרין, האם באמת לא נשאר שום
ספק על שום איטליז???

טו. כוחבים שיפורט בגליון מיוחד אופן הניקור שנהגו מקדמת דנא במקומותיהם, הלא לא
נשאר כל ספק שכל האטליזים נוהגים כפי שנהגו במקומותיהם - ומה צריך ללמדם אופן הני-
קור שנהגו במקומותיהם???

ברור הוא שא"א שמכשלה כזה יצאו מידי שרי רבוחינו שרי החורה וחזקה על ח"ח שאינו
מוציא מחת ידו דבר שאינו מחוקן, ובוודאי ידי זרים שלטו בפסק דין הזה, ונקוה
להשי"ת שיחגלה האמת במהרה.

השי"ת ירחם על שאריה ישראל נחלתו ולא יחן לחבול ולהרס את גחלת ישראל ויאמר
למשחית הרף בעוד מועד ויחגלה האמת על בוריה ונזכה להחרומות קרן הכשרות וקרן
עמו ישראל החרדים לדבר ה'.

כי עח צרה הוא ליעקב וממנה יושע.

הכותבים והחותמים בצער ובכאב על עלבון התורה ועל חילול
השם הנוראה ואיום;

בני הישיבות

פסק דין

אישור על הנ"ל מרבתינו שרי התורה שבא"י הביד"צ של העדה החרדית ירושלים ת"ו

מראשי המנקרים דעדה החרדית בירושלים, האיך לנהוג בניקור השפונדעריס הלכה למעשה

פעה"ק ירושלים ת"ו יום י"ד לחודש תמוז שנת תשמ"ב

אנו הביד"צ דפעה"ק ת"ו מחזיקים טובה לכב"ת הרה"ג וכו'

כש"ת מו"ה רבי זלמן בריזל שליט"א שהושיב כולל מיוחד של ת"ח
ירוש"ש לברר ההלכות השייכות לדיני ניקור וכו'.

וכמו"כ הננו לאשר כי הרה"ח המנקרים שחתמו לעיל בחת"י
הנם ירו"ש ונאמנים בעבודתם בתורת הניקור.

ולמזהיר ולנוהר שלומים תן כמי נהר ותבוא עליהם ברכת טוב.

הכו"ח הביד"צ דפעה"ק ת"ו

נאם משה ארי' פריינד ראב"ד פעה"ק ת"ו

נאם ישראל משה בלאממו"ר הגה"ק מהר"צ זצוק"ל
דושינסקי נאם ישראל יעקב פישר

נאם בנימין ראבינאוויטש נאם אברהם דוד הורוויץ

בס"ד
אנו הח"מ מאשרים שכל הנכתב בספרו של הרבה"ג ר' כש"ת מו"ה רבי זלמן בריזל שליט"א שהושיב כולל מיוחד של ת"ח ירוש"ש לברר ההלכות השייכות לדיני ניקור וכו'.
הקרום שעל הבשר האדום עד סופו שנקרא בלה"מ ריפאלע וגם
מנקר את החלב שמתחת לקרום הנ"ל וחותר לאורך הגיד עד לחזה
ומוציאו וקולף את החלב מהגיד עד לקצהו של הבשר שהיא המשך
הכסלים של הירך ואח"כ מפריד את הבשר האדום מראשי הצלעות
ממקום חיבורן לעצמות הרכות וחותר בסחוסיהן מכל חלבן
שעליהם. וכן קולף את הבשר האדום מתחתיו במקביל המכסה את
העצמות הרכות וכמו"כ מצדו השני קולף הריפאלע במקביל המכסה
את הגיד הדם לכל אורכו. כל הנכתב כאן הוא להלכה וכן ראוי
לנהוג ואין לשנות בכל תפוצות ישראל ובגולה.

כ"כ אנו מאשרים שחלק הקדמי והפנים הוא חלב
דאורייתא ויש בו איסור כרת.

ר' גד טרוביץ - ראש מנקר בעדה החרדית ירושלים

ר' יוסף צבי הירשמן - מנקר.

ר' משה ליב קורנבליט - מנקר.

ר' מאיר דוד קורנבליט - מנקר.

הסכמת מרן הגאון פוסק הדור הגאב"ד ירושלים ת"ו בעהמ"ח ס' מנחת יצחק

הנני מצטרף בזה לדברי הגאון הביד"צ שליט"א.

וח"ש בצפי' לרחמי שמים המרובים ותקותי כי יבוא מזה
זכות הרבים כי הראש הכולל הרב הג' ר' מרדכי מלאכי
שליט"א אתמחי גברא ואתמחי קמיע, כאשר כבר העידו עליו
הרבנים המומחים הגדולים שליט"א

נאום יצחק יעקב ווייס רב ואב"ד פעה"ק ת"ו

(המנקרים הללו מלבד גדול מומחיותם במקצוע הניקור עד לחמלא וגם בחלק האחוריים,
אין מנקר בארצה"ב שיגיע לקרטוליהם. עוד להם זאת שיש בידיהם כתב קבלה בהשתלשלות דור
אחר דור וגאון הנורא הקדוש המפורסם מוהר"ר יהושע לייב דיסקין זצוק"ל וזכ"ע, ואתו
ריש בדומה לו תאון הצדיק המפורסם מוהר"ר שמואל סאלאנט זצ"ל עם בית דינם. וכידוע
שהגאון מהר"ל דיסקין עסק עוד במלאכת הניקור גם בחו"ל עד טרם באו לארץ ישראל ומה גם
שהן הן הראויין להעיד כיון שאין להם גישה צדדית. ולשמת זאת מנקרי ארצה"ב המצווחין מנרג
אוונארין. לרובם אין להם קבלה תחת ידם, ורק אחד בעיר וגם זה לא בהשתלשלות דור אחר דור עד
גדול פלוני וגם רק על חלק הפנים הודאתם, וגם כולם נוגעין בעדותן. להצדיק מעשיהם המקולקלן
וכסולין להעיד דקו"ל דאפילו דיני העיר פסולין להעיד בס"ת של אותו העיר, כ"ש בזה.
שמע עמי ביה זאת את מי אתם מתליפין בני.

ביום ה' פ' חיי פוטם בעיתון "דער איד" כרוז בשם "כירור דבריים ואזהרת בי"ד" ובה יצאו הביד"ץ של העדה החרדית להגן על בשר הנמכר באטליזים בארצה"ב שהם נעשים בתכלית ההידור בשטח "הניקור", בו בזמן אשר זה כמה זמן נחגלה חששוח על איסורי חלב דאורייתא אשר חל עליהם איסור כרת, וגדולי הרבנים הפוסקים וזקני הדור פה בארצה"ב פרסמו שלא לאכול מבשר זה, הלב כאוב ומתכווץ לראות כרוז שכזה אשר הוא בבחינת הרוצה לשקר ירחיק עדותו ולא עלחה על קצה מחשבתנו לראות כבלע אח הקודש והחילול השם הנעשה על ידי זה, על כן ברצוננו לבא בכמה שאלות גלויות על המפרסמים כרוז השכזה, והשי"ת יפקח את עינים עוורות לראות את האמת ונזכה על ידי זה שיתגדל ויתקדש שם שמים ברבים.

א. בקטע הראשון פורסם: אשר אתם מעידים כי בא לפניכם מנקרים הגרים בארץ ישראל ופ- רסמתם את שםם והם העידו כי המנקרים אשר בארצה"ב יודעים בטיב מלאכת הניקור, וכאן טמונה שאלה למה לא פרסמתם את שמות המנקרים שבאו מארצה"ב? מה טמון בזה?, כי אם הייתם מפרסמים את שמותם היינו יודעים שאותם היחידים יודעים כבר עכ"פ עכשיו מלאכת הניקור (ועדיין אינו מוכרח שגם עד עכשיו עשו כן ושלא למדו רק עכשיו לפני שנסעו).
ב. האין כותבים ומעידים: שלא נשאר כל ספק שהניקור באטליזים החרדים בארצה"ב הוא כפי שנהגו במקומותיהם. וכי בדקתם פה בארצה"ב את האטליזים אשר המה למאות שהם מנק- רים כדין? ויותר מזה, הלא כל אחד בוודאי שמע את "הטעיף" של התאחדות הרבנים ושם מודים הרבנים בעצמם בפירוש שמצאו באטליזים חלב דאורייתא ר"ל, והאין יכולים לכתוב שהבשר הנמכר באטליזים הם כשרים בלי שום ספק (דבר שאפי' הרבנים המכשירים לא העיזו להעיד על זה).

ג. "הצרי אין בגלעד הרופא אין בה", הלא בניו יארק רבתי מלאה רבנים וגדולי ישראל והלא המה עוררו על ניקור הבשר וכי אין כאן הערמה של הרוצה לשקר ירחיק עדותו הלא כ"ק אדמו"ר מקלונבורג שליט"א, והגאון הצדיק אבדק"ק קאשוי שליט"א, וכ"ק אדמו"ר מוויזניץ שליט"א, והגאון הצדיק אבדק"ק דעברעצין שליט"א, והגאון אבדק"ק מאנטעוועדעי שליט"א, והגאון הצדיק מאודווארי שליט"א (כפי ששומעים על הטעיף באסיפה הידועה של ההתאחדות) זועקים זה חדשים מרה לתקן המעוות המרשעת הנוראה והם פה בקרוב ורואים את המציאות המר במו עיניהם, ומה לכם להתערב ולהתערב על ריב לא לכם וכי הצרי אין בגלעד?

ד. וביותר מכאיב הדבר, בכרוז אין שום תשובה על המכתב ששלח הגאון הצדיק מקאשוי שליט"א ובו כותב בפירוש שראו חלב ממש כמו: א. טריפה קאלנער. ב. קצה הצלע הי"ג. ג. קרום היותר מעט. ד. חלב שתחת קרום היותר. ה. קצה הקרום העב שעל הכסלים. ו. קרום הדק שהוא הקדמי דכפלי. ז. קצת חלב הכליות על בשר העב של הטרפס. ח. חלב שעל השפונדר. ט. קרום הדק על הרופלע וחלב שתחתיו. י. בשר שבין צלע י"ב לי"ג עם הצלע. יא. חוטי דכפלי מקצת מן החוט, והרשימה זו רובם אסורים לכו"ע ואין שום מקום שהקילו בהם. ומה התשובה שאסור להרהר אחר מנהג אונגערין וכי באונגערין הקילו בכל זה???

ה. מצטטים: אנו מהירים "שכל המוציא לעז עתיד ליתן את הדין הוא חוטא על הנפש וג- דול עווננו מנשוא!!! ניתי ספר ונחזה האם אין במה שכתבו הבד"ץ עד היום סתירה בפסק דין הזה. א. במכתב הבד"ץ ביום י"ד לחודש תמוז תשמ"ב כ" לאמור "וכמו"כ הננו לאשר כי הרה"ח המנקרים שחתמו לעיל בחת"י (האין ראוי לנהוג בתפוצות ובגולה) הנם ירו"ש ונאמנים בעבודתם בתורת הניקור וכו", והרה"ג ר' מרדכי מלאכי שליט"א אתמכי גברא ואתמחי קמיע, כאשר כבר העידו עליו הרבנים המומחים הגדולים שליט"א וכו', והיום נעשו פתאום מוציאי לעז וחוטאים בנפשם - וכי באמת הם עתידים ליתן את הדין וגדול עווננו מנשוא על שרצו לתקן את מצב הניקור דפה נגד רצון הקצבים???. ב. במכתב של הבד"ץ ח' מנחם-אב תשמ"א כתוב לאמור: רבו המכשולות בניקור להאכיל ח"ו חלב ודם איסורי כרת ר"ל, ושע"כ פסקו הבד"ץ שלא לאכול בשר ממנקר שאין לו כתב קבלה דבר שלא שכיח כלל במנקרי אמריקא, ומה חטאו ומה פשאו המעררים על מנקרים שכאלו שאין להם כתב קבלה???. (ובדרך אגב- הוציאו פסק הלכה שלא להשתמש בבשר שאחר צלע י"ב והוא שייך לחלק אחרים וכאן התעלמו מכל זה???)

ו. מי מערער על מנהג אונגארין? וכי עושים כאן כמו באונגארין הן באופן החיתוך - הן באופן הניקור - והשגחה, והלוואי והיו נוהגין כאן הכל כמו באונגערין, ומי יתן והי'!!!!!!!!!!!!!!

ז. כתבו שכל המערער אחר ניקור זה עתיד ליתן את הדין - הבה ונתבונן בהגביית עדות הנדפס בקונטרס מצב הניקור האם באונגארין אכלו את כל הנזכר שם? הלא בזה מוציעים לעז על אבותינו באונגארין שח"ו אכלו חלב רח"ל.

ח. מה פירוש בספר כנסת הגדולה שכ' וזל"ק: דטבח שהקיל בעניני ניקור עליו נאמר לא תחמול ולא תכסה עליו אלא שצריך להענישו בעונש הראוי לו והמקילין שהתירו אותו בלא שום עונש עתידים ליתן את הדין כי נתנו יד לפושעים ע"ש; היכן הוא הקנס לכל אלה שהשאירו חלב דאורייתא???

ט. הרבה מנקרים רבנים ות"ח ומומחים ראו במו עיניהם חתיכות בשר שנמכרו בחזקת גלאס כשר למהדרין מן המהדרין והי' עליהם חלב דאורייתא שאסור לכו"ע ולכל המנהגים והאין יכולים להכחיש את כל זה? האין החי יכול להכחיש את החי???

י. האין יכלו הבד"ץ שליט"א לעשות מושב בי"ד ולדון ענין שלא בפני המעררים ואפילו בלי ידיעת מענותיהם כלל וכלל, ובפרט שהמעררים הם גאוני וצדיקי דורינו המפורסמים בתורתם וצדקתם ויראתם וכבר גילוי את דעתם ברבים, והאין יכולים לעשות ולהוציא פסק הלכה בענין חמור כזה איסור כרת ר"ל הנוגע לאלפים ורבבות מאחבנ"י בלי שאלת פיהם